Raadsinformatiebrief

Datum	12 november 2019	Zaaknummer	1948870482
		Portefeuille	Infrastructuur en duurzaamheid
			H.G.W.M. van Rooijen
Onderwerp	Stand van zaken Transitievisie Warmte en samenhang met andere bestuursinstrumenten		

Behandeling in commissie
Niet van toepassing.

Kennisnemen van:
Stand van zaken Transitievisie Warmte en samenhang andere bestuursinstrumenten.

Aanleiding
Gemeenten moeten conform het klimaatakkoord eind 2021 een Transitievisie Warmte hebben vastgesteld. Het opstellen van een Transitievisie Warmte is opgenomen in de Duurzaamheidsvisie 2018 (p. 20) en het bijbehorende Uitvoeringsprogramma 2019 (project 10). Daarnaast is de visie benoemd in de kadernota 2020. Bij de vaststelling van de startnotitie voor de Regionale Energiestrategie (RES) in april 2019, werd aan de raad gecommuniceerd dat in Q3 2019 zou worden gestart met de Transitievisie Warmte. Echter gaf de Rijksoverheid kort daarna aan dat er ondersteuning zou komen voor gemeenten, waardoor bewust is gewacht met de start van dit proces. Middels deze brief brengen wij u op de hoogte over de stand van zaken met betrekking tot Transitievisie Warmte.

Er worden verschillende bestuurlijke instrumenten ingezet om de energietransitie vorm te geven. De belangrijkste instrumenten zijn de Transitievisie Warmte (TVW), Regionale Energiestrategie (RES) en een kader voor grootschalige energieopwekking. Deze moeten voor Meierijstad de randvoorwaarden scheppen om in 2050 energieneutraal te zijn. Aangezien de bestuurlijke instrumenten met elkaar samenhangen, stellen wij u middels deze brief tevens op de hoogte van de samenhang tussen de Warmte Transitievisie en de verschillende bestuurlijke instrumenten.

Kernboodschap
De stip op de horizon is een CO2-neutraal en aardgasvrij Meierijstad in 2050. In de Transitievisie Warmte wordt op gemeentelijk niveau beschreven hoe wij onze warmtevraag op een aardgasvrije en duurzame manier kunnen invullen. Dit vraagt om een nieuwe energie-infrastructuur en aanpassingen aan gebouwen, zodat (lokale) duurzame bronnen ontsloten kunnen worden. De visie bevat een tijdspad waarin de verschillende bestaande wijken van het aardgas afgaan. Ook bevat het op hoofdlijnen de verschillende technische alternatieven voor aardgas per wijk. Nieuwe

wijken in Meierijstad worden al volledig aardgasvrij gebouwd. Samen met inwoners, bedrijven en (maatschappelijke) organisaties wordt de Transitievisie Warmte opgesteld. Hierdoor ontstaat een breed gedragen plan om Meierijstad in 2050 aardgasvrij te krijgen.

Bebouwde omgeving
De Transitievisie Warmte is van toepassing op de totale gebouwde omgeving waaronder alle woningen, utiliteitsgebouwen en bedrijven (geen industrie). Het zal in de praktijk weinig betrekking hebben op (grote) bedrijven, omdat zij de verplichting hebben om eerder maatregelen te treffen op basis van de Wet milieubeheer. De visie zal zich daarom met name focussen op de woningen. In totaal zijn er zo'n 33.000 woningen in Meierijstad.

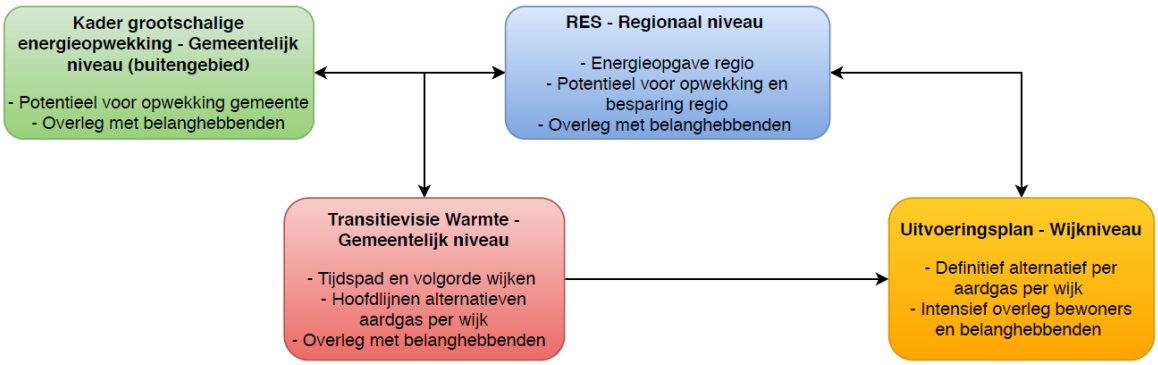
Alternatieve voor aardgas
Er zijn verschillende alternatieven voor aardgas waaronder 'all-electric' (individuele of collectief), hernieuwbaar gas of warmtenet met als toepassing; restwarmte, geothermie, aquathermie etc. In de toekomst kunnen ook andere alternatieven toepasbaar worden. Daarom is de Transitievisie Warmte een dynamisch document. Met de Transitievisie Warmte wordt op hoofdlijnen inzichtelijk welke alternatieven per wijk op dat moment het meest kansrijk zijn.

Planning
De Transitievisie Warmte bevat een planning wanneer de verschillende wijken van het aardgas afgaan. Deze planning wordt opgesteld in overleg met inwoners, bedrijven en (maatschappelijke) organisaties. In veel gevallen zal ook nieuwe energie-infrastructuur moeten worden aangelegd om duurzame bronnen te ontsluiten, zoals de aanleg van een warmtenet of de versterking van het elektriciteitsnetwerk. Daarom is het belangrijk om afstemming te zoeken met partijen, zoals netbeheerders, zodat 'werk met werk' kan worden gemaakt. Ook wordt rekening gehouden met geplande reconstructies van straten en wijken.

Landelijke ontwikkelingen
Alle gemeenten in Nederland staan voor dezelfde opgave om in 2050 de bebouwde omgeving van het aardgas af te krijgen. Gemeenten krijgen op verschillende manieren ondersteuning van de Rijksoverheid. De ondersteuning bestaat uit het delen van kennis en het adviseren over het te doorlopen proces. Een belangrijk hulpmiddel is de 'Leidraad Transitievisie Warmte' die op 30 oktober 2019 is uitgebracht. De 'Leidraad' geeft inzicht in de maatschappelijke kosten van de verschillende alternatieven per wijk. Echter is de 'Leidraad' alleen een hulpmiddel en het bevat geen advies voor de strategie die moet worden toegepast. In bijlage 1 is een begeleidende brief opgenomen van het Expertise Centrum Warmte (ECW) die meer uitleg geeft over de 'Leidraad'.

Wijkplannen
Voor wijken die volgens de planning voor 2030 van het aardgas af gaan, moet de gemeente een uitvoeringsplan (plan van aanpak) opstellen. In het uitvoeringsplan wordt concreet ingegaan op de wijze waarop de wijk van het aardgas gaat. Hierbij wordt een intensief participatieproces met bewoners toegepast, zodat een breed gedragen wijkplan ontstaat.

Samenhang met andere bestuursinstrumenten

Regionale Energiestrategie (RES)
De Regionale Energiestrategie (RES) heeft betrekking op de sectoren 'Elektriciteit' en 'Gebouwde omgeving'. Het heeft als doel om 49% C02-reductie te bereiken in 2030. De gemeente Meierijstad valt binnen de regio Noordoost Brabant. Deze regio bestaat uit 16 gemeenten, de provincie Noord-Brabant en twee waterschappen De Dommel en Aa en Maas.

In de RES staat beschreven hoeveel duurzame elektriciteit we in onze regio kunnen opwekken, met name door zonnevelden en windmolens (sector Elektriciteit). Ook staat in de RES hoeveel C02 we kunnen besparen door onze huizen duurzaam te verwarmen (sector Gebouwde Omgeving). Tevens gaat de RES over het opslaan en het transporteren van de opgewekte energie en bevat afspraken over de regionale samenwerking tot 2030.

Kader grootschalige energieopwekking
Het 'Kader grootschalige energieopwekking' bevat lokale richtlijnen voor de opwekking van elektriciteit in het buitengebied van Meierijstad, door middel van zonneparken en windmolens. Deze richtlijnen zijn relevant bij de verstrekking van vergunningen voor zonneparken en windmolens. Tevens is dit kader belangrijk voor de inbreng van Meierijstad in de RES, omdat het bepaalt hoeveel duurzame energie er maximaal opgewekt kan worden.

Samenhang RES met Transitievisie Warmte
In de startnotitie RES die door uw raad is vastgesteld in april 2019 is de koppeling gemaakt tussen de RES en de Transitievisie Warmte. De RES is belangrijk voor de Transitievisie Warmte, omdat de RES vroegtijdig op regionaal niveau inzicht geeft in de beschikbaarheid van duurzame warmtebronnen, de warmtevraag en netwerken. Door op regionaal niveau afspraken te maken over een afwegingskader voor de verdeling van warmte, kan ondanks de bronnenschaarste, optimaal worden omgegaan met de warmtepotentie in een gebied. Dit vormt het vertrekpunt voor de warmteplannen die op gemeentelijk niveau voor eind 2021 moeten zijn opgesteld. Samen met de concept RES wordt er een (uniform) Plan van Aanpak voor de Regionale Strategie Warmte uitgewerkt, bestaande uit:

- Alle beschikbare warmtebronnen binnen de regio
- Overzicht van de totale warmtevraag binnen de regio
- Overzicht van de bestaande en geprojecteerde infrastructuur voor warmte
- Beschrijving van wat realistisch gezien de bruikbare bronnen zijn binnen de regio in tijd en geld.

Daarnaast is er een andere wisselwerking tussen de RES en de Transitievisie Warmte. De RES gaat over de opwekking van elektriciteit en besparing van C02. Aangezien elektriciteit ook een alternatief is als warmtebron (bijvoorbeeld het 'all-electric' alternatief) fungeren de RES en de Transitievisie Warmte als 'communicerende vaten'. De Transitievisie Warmte bepaalt dus gedeeltelijk de vraag naar elektriciteit die regionaal en lokaal moet worden opgevangen. De hoeveelheid lokale elektriciteit die kan worden opgewekt is afhankelijk van het kader dat wordt vastgesteld.

Communicatie
Wij communiceren actief over de visie op het moment dat wij in 2020 aan de slag gaan met het opstellen van de Transitievisie Warmte. Hiervoor wordt een communicatieplan opgesteld.

Participatie
Voor het opstellen van de Transitievisie Warmte zal een werkgroep (breed uitgenodigd) worden opgesteld, waarin inwoners, bedrijven en (maatschappelijke) organisaties vertegenwoordigd zijn. Bij het opstellen van de uiteindelijke wijkplannen worden de bewoners van de wijk intensief betrokken. Ook de bedrijven en (maatschappelijke) organisaties worden hierbij betrokken indien relevant.

Duurzaamheid
Het opstellen van de Transitievisie Warmte maakt onderdeel uit van de Duurzaamheidsvisie (p. 20) en het bijbehorende uitvoeringsprogramma (project 10).

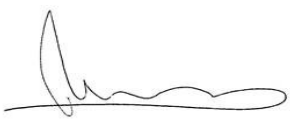
Financiën
Binnen de duurzaamheidsbegroting is voldoende financiële ruimte gereserveerd voor het opstellen van de Transitievisie Warmte. De kosten het opstellen van een breed gedragen Transitievisie Warmte bedraagt circa € 50.000,--.

Planning
De oorspronkelijke planning was om in Q3 2019 van start te gaan met de voorbereidingen. Door de aankondiging van de Rijksoverheid, met betrekking tot de 'Leidraad' en procesadvisering, is bewust gewacht met starten van de voorbereidingen. De komende periode zal in het teken staan het opstellen van een projectplan met behulp van de procesadvisering en het uitwerken van globale warmteprofielen op basis van de 'Leidraad'. In Q1 2020 wordt daadwerkelijk gestart met het opstellen van de Transitievisie Warmte.

Bijlage(n)
1. Begeleidende brief 'Leidraad' Transitievisie Warmte (Expertise Centrum Warmte)

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van de gemeente Meierijstad

De secretaris,	De burgemeester,
	
drs. M.G.C. Wilms-Wils RA	ir. C.H.C. van Rooij